

Vergaderjaar 2022–2023

32 011

Tabaksbeleid

Nr. 101

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 april 2023

Met deze brief informeer ik uw Kamer over onderstaande rapportages op het terrein van tabaksontmoediging. Ook informeer ik uw Kamer over de voortgang van het experiment met zwaar verslaafde rokers in de verslavingszorg en doe ik een toezegging af rondom een campagne over stoppen met roken.

1. Briefrapport lijst met additieven RIVM
2. Onderzoek gebruik en kopen van snus en vape producten door jongeren
3. Factsheet NVWA over de inspectieresultaten van nicotinezakjes
4. Factsheet gestandaardiseerde sigaret
5. Voortgang experiment specialistische verslavingszorg bij stoppen met roken
6. Toezegging stoppen met roken campagne

1. Briefrapport lijst met additieven RIVM

Op grond van de Europese Tabaksproductenrichtlijn (hierna: TPD) geldt een verbod op het toevoegen van additieven met specifieke kenmerken in tabaksproducten en e-sigaretten, bijvoorbeeld omdat deze additieven de verslavende werking van tabak verhogen of de inhalatie van tabaksrook makkelijker maken. In de TPD worden echter maar enkele additieven specifiek benoemd. Hierdoor is het onduidelijk welke specifieke additieven in tabaksproducten verboden zijn op basis van de TPD.

Om deze reden heb ik het RIVM gevraagd een lijst op te stellen met stoffen die voldoen aan de kenmerken van additieven die in de TPD verboden zijn. Het RIVM heeft deze lijst opgenomen in het briefrapport dat is opgenomen in de bijlage van deze brief.

Zoals ik heb aangegeven in mijn meeste recente Kamerbrief over tabaksontmoediging¹, ben ik voornemens een lijst met verboden additieven ter verduidelijking op te nemen als bijlage bij de tabaksrookwarenregeling. Het rapport van het RIVM dient als basis voor deze verduidelijking.

2. Onderzoek gebruik en kopen van snus en vape producten door jongeren

De NVWA heeft onderzoek laten uitvoeren naar het gebruik en het kopen van snus en vape producten onder jongeren (12 t/m 19 jaar). Het onderzoek laat zien dat ongeveer één op de acht jongeren tussen de 12 en 19 jaar het afgelopen jaar vape producten (e-sigaretten) heeft gebruikt. Een beperkt deel (3%) van de jongeren tussen de 12 en 19 jaar zegt ooit wel eens snus te hebben gebruikt. Verder laat het onderzoek zien dat minderjarigen snus en vape producten met name via hun vrienden of via sociale media kopen. 18+'ers kopen de producten met name bij tabaksspecialzaken en webshops.

Ik vind het zeer zorgelijk dat jongeren vape en snus producten gebruiken. Om het gebruik van deze producten onder jongeren te ontmoedigen is dit jaar smaakjesverbod voor vapes ingegaan zal er een totaalverbod op snus worden ingevoerd. Ook heb ik de NVWA gevraagd de controle op de leeftijdsgrens voor vapes te intensiveren. Hiermee heb ik uitvoering gegeven aan de motie van de leden Mohandis en Bikker over dit onderwerp.² Daarnaast heb ik de recente campagne van Artsen Slaan Alarm over vapes³ ondersteund. Hiermee heb ik uitvoering gegeven aan de motie van het lid Maeijer⁴ over publiekscommunicatie over vapes.

3. Factsheet NVWA over de inspectieresultaten van nicotinezakjes

In bijgevoegde factsheet geeft de NVWA een overzicht van de inspectieresultaten omtrent nicotinezakjes (ook wel snus genoemd) in 2022. Nicotinezakjes met meer dan 0,035 milligram nicotine per zakje zijn verboden onder de Warenwet, en de NVWA handhaaft dit verbod. De NVWA heeft het afgelopen jaar inspecties gedaan bij importeurs, groothandelaren, op sociale media en bij verschillende verkooppunten. De NVWA heeft met name bij tabaks- en gemakszaken overtredingen aangetroffen. De NVWA gaat door met risicogericht toezicht op deze verkoopkanalen. Na verschillende verontrustende berichten over toenemend gebruik van verboden nicotinezakjes in de media, ben ik blij dat de NVWA boven op de handel in deze producten zit.

Om nog meer grip te krijgen op de nicotinezakjes, ben ik voornemens nicotinezakjes in zijn geheel te verbieden onder de Tabaks- en rookwarenwet. Daarnaast ben ik voornemens om andere nicotineproducten die niet oraal worden gebruikt, zoals de zogenaamde *steam stones* voor in de waterpijp te reguleren. Door nicotineproducten onder de Tabaks- en rookwarenwet te brengen wordt bijvoorbeeld reclame voor alle consumentproducten waar nicotine in zit verboden.

¹ Kamerstukken 32 011 en 32 793, nr. 97.

² Kamerstuk 36 200 XVI, nr. 65.

³ <https://www.knmg.nl/actualiteit-opinie/nieuws/nieuwsbericht/artsen-slaan-alarm-over-vapende-jongeren-op-tiktok>.

⁴ Kamerstuk 32 793, nr. 665.

4. Factsheet gestandaardiseerde sigaret

In de factsheet geeft het RIVM een overzicht van opties om sigaretten minder aantrekkelijk en verslavend te maken door het stellen van producteisen. Het RIVM concludeert in de factsheet onder andere dat het stellen van verdere producteisen de aantrekkelijkheid van sigaretten kan verminderen. De conclusies van het RIVM bieden aanknopingspunten voor verdere producteisen van tabaksproducten. Ik neem deze conclusies mee bij de verdere ontwikkeling van het tabaksontmoedigingsbeleid. Daarbij houd ik rekening met de ruimte die de TPD biedt om nationaal regels te stellen voor sigaretten.

Ondertussen hebben producteisen van tabaksproducten en e-sigaretten mijn blijvende aandacht. In mijn laatste brief aan uw Kamer over tabaksontmoediging heb ik al een aantal nieuwe producteisen voor tabaksproducten en aanverwante producten aangekondigd. Zo treedt dit jaar het verplichte neutrale uiterlijk van sigaretten effectief in werking nadat deze regels vorig jaar van kracht zijn geworden, zal er een verbod op kenmerkende smaken voor verhitte tabak worden ingevoerd en heb ik het smaakjesverbod voor e-sigaretten ingevoerd.

Met deze factsheet geef ik uitvoering aan de motie van het lid Hijink⁵. Deze motie verzoekt de regering het afbouwen van verslavende stoffen in sigaretten te verkennen en daarbij tevens de consequenties daarvan mee te nemen. Het RIVM geeft in de factsheet aan dat er overwogen kan worden om zeer lage, niet verslavende nicotinegehalten voor sigaretten te verplichten. Ik kan de aanbevelingen van het RIVM goed volgen. Echter, het nationaal aanpassen van nicotinegehalten is op dit moment juridisch gezien niet mogelijk, omdat het reguleren van nicotinegehalten alleen in Europees verband kan plaatsvinden via de TPD. De verwachting is dat de Europese Commissie in 2024 binnenkort met een voorstel voor herziening van de TPD komt. Ik zal het rapport en de aanbevelingen van het RIVM meenemen bij de Nederlandse reactie op deze herziening.

Voortgang experiment specialistische verslavingszorg bij stoppen met roken

In navolging van de motie van het lid Sazias c.s.⁶ is Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) met ondersteuning van het Ministerie van VWS een experiment gestart naar de behandeling in de verslavingszorg van rokers die moeilijk kunnen stoppen. Met dit experiment wordt in kaart gebracht welke factoren en ondersteuningsvormen helpend zijn om de groep zwaar verslaafde rokers te behandelen waarvoor het huidige aanbod niet toereikend is gebleken.

Wanneer een medisch specialist de patiënt heeft verwezen volgt een intakegesprek door een verslavingscoach. In overleg met de verslavingsarts wordt een inschatting gemaakt van het noodzakelijke behandelingsniveau. Patiënten die een traject hebben afgelegd worden nog een jaar gevolgd.

Het experiment is nu anderhalf jaar bezig en heeft voornamelijk in het teken gestaan van het opdoen van ervaring. Daarbij is een netwerk opgezet van medisch specialisten die kunnen doorverwijzen en zijn de routes uitgezet waarlangs patiënten kunnen worden doorverwezen. Het streven is om op 1 april 2023 te starten met het feitelijke onderzoek naar de effectiviteit en kosten van een geprotocolleerde groepsbehandeling

⁵ Kamerstuk 36 200 XVI, nr. 55.

⁶ Kamerstuk 32 793, nr. 416.

van zwaar verslaafde rokers in de verslavingszorg. Hierbij wordt met name gekeken naar het succesvol stoppen met roken, maar ook bijvoorbeeld naar kwaliteit van leven, kosten van de behandeling en welke aspecten hebben bijgedragen aan het stoppen met roken. De eindresultaten worden eind dit jaar verwacht en zal ik met uw Kamer te zijner tijd delen.

5. Toezegging stoppen met roken campagne

Mijn ambtsvoorganger heeft in het plenair debat over het Nationaal Preventieakkoord⁷ toegezegd bij de uitwerking van de campagne over stoppen met roken, te overwegen het roken in de auto in het bijzijn van kinderen mee te nemen. In 2022 is er een deelcampagne van de stoppen met roken campagne PUUR Rookvrij gericht op jonge ouders. Hierbij is gekozen voor een focus op de risico's van derdehands rook, het roken in de auto kon hier niet in worden meegenomen. Bij deze beschouw ik de toezegging als afgedaan.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. van Ooijen

⁷ Plenair debat over de maatregelen in het Nationaal Preventieakkoord, 3 september 2019 (Handelingen II 2018/19, nr. 1033, item 9).